

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum discordia sit peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

occurrit ex alio capi-
te: & hoc. f. q. Paulus
excitavit partes,
scilicet Phariseos, &
Sadduceos ad suas
proprias opiniones
ac voluntates, vt ex
eis solueretur concor-
dia eorundem contra
Paulum. Constat enim,
quod non sunt
facienda mala, vt ve-
niant bona.

Ad hoc dicitur, qd
aliud fuit in hoc actu
Pauli inueniendum, & aliud
præcognitum tantum,
& permittit. Aestimavit siquidem
Paulus utroque pro-
prios opinioes sectato-
rum, ac per hoc con-
cordiam contra eum
tollendam. Intendit
autem solum excitare
Phariseos in defen-
sionem resurrectionis,
ac per hoc ipsius
Pauli Sadduceorum
anciem pernicitiam
excedendam permitte-
re. Non enim ex inten-
tione Pauli, Sadducei
in actu huius hæresis
promouendi, sed ex eo
num propria volunta-
te, qua parari erant
proposita questione
de resurrectione, illa
impugnare. Constat
autem, quod licitum
est permovere, & vt
malis, ut eueniat bo-
na, quamuis nõ liceat
facere, aut inducere
ad mala, vt ueniant
bona.

inueniunt ergo discordia non est peccatum, & maxi-
me mortale.

SED CONTRA est, qd ad Galatas 5. diffensiones, id est,
discordia ponuntur inter opera carnis, de quibus
subditur. Qui talia agunt, regnum Dei non con-
sequentur. Nihil autem excludit a regno Dei, nisi
peccatum mortale, ergo discordia est peccatum
mortale.

RESPON. Dicendum, qd discordia concordia oppo-
nuntur. Concordia autem, ut supra dictum est, ex
charitate causatur, in quantum scilicet charitas multorum
corda coniungit in aliquid vni, quod est principaliter
quidem bonum diuinum; secundario autem
bonum proximi. Discordia igitur eadem ratione est
peccatum, in quantum huiusmodi concordia con-
trariatur: sed sciendum, quod hæc concordia per di-
scordiam tollitur dupliciter. Vno quidem modo
per se: alio vero modo per accidens. Per se quidem
in humanis actibus, & motibus dicitur esse id, quod
est secundum intentionem: unde per se discordat
aliquis a proximo, quando scit, & ex intentione
dissentit a bono diuino, & a proximo bono, in quo
debet consentire. Et hoc est peccatum mortale ex
suo genere propter contrarietatem ad charitatem, li-
cet primi motus huius discordia propter imperfec-
tionem actus, sint peccata venialia. Per accidens au-
tem in humanis actibus consideratur ex hoc, quod
aliquid est præter intentionem. Unde cum intentio
aliquorum est ad aliquod bonum, quod pertinet ad

CIRCA primum queritur duo. A
¶ Primo, Vtrum discordia sit
peccatum.
¶ Secundo, vtrum sit filia inanis
gloria.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum discordia sit peccatum.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur quod discordia non
sit peccatum. Discordare enim ab
aliquo, est recedere ab alterius
voluntate: sed hoc non videtur esse
peccatum, quia voluntas pro-
ximi non est regula voluntatis no-
stræ, sed sola voluntas diuina. ergo
discordia non est peccatum.
¶ 2 Præter. Quicumque inducit ali-
quem ad peccandum, & ipse pec-
cat: sed inducere inter aliquos di-
scordiam non videtur esse pec-
catum. dicitur enim Act. 23. quod
sciens Paulus, quia vna pars esset
Sadduceorum, & altera Phariseo-
rum, exclamauit in concilio. Viri
fratres, ego Phariseus sum filius
Phariseorum, de spe, & de resur-
rectione mortuorum ego iudi-
cor, & cum hoc dixisset, facta est
dissentio inter Phariseos, & Sad-
duceos. ergo discordia non est
peccatum.

¶ 3 Præter. Peccatum præcipue mor-
tale, in sanctis uiris non inuenitur:
sed in sanctis uiris inuenitur di-
scordia dicitur enim Act. 15. Fac-
ta est dissentio inter Paulum, &
Barnabam, ita vt discederent ab-
inueniunt ergo discordia non est peccatum, & maxi-
me mortale.

honorem Dei, uel utilitatem proximi, sed vnus as-
mat hoc esse bonum, alius autem habet contrariam
opinionem, discordia tunc est per accidens contra
bonum diuinum, uel proximi. Et talis discordia non
est peccatum, nec repugnat charitati: nisi huiusmo-
di discordia sit uel cum errore circa ea, quæ sunt de
necessitate salutis, uel pertinacia in debite adhibea-
tur: Cum etiam supra dictum est, qd concordia, quæ
est charitatis effectus, est vnio uoluntatum, non vnio
opinionum. Ex quo patet, quod discordia quando-
que est ex peccato vnus tantum, puta, cum vnus uult
bonum, cui alius scienter resistit. Quandoque au-
tem est cum peccato utriusque, puta, cum uterque
dissentit a bono alterius, & uterque diligit bonum
proprium.

AD PRIMUM ergo dicendum, qd voluntas vnus ho-
minis secundum se considerata, non est regula uo-
luntatis alterius, sed in quantum voluntas proximi
inhæret uoluntati Dei, quæ fit per consequens regu-
la regulata secundum propriam regulam. Et ideo
discordare a tali uoluntate est peccatum, quia per
hoc discordatur a regula diuina.

AD SECUNDUM dicendum, qd sicut uoluntas ho-
minis adherens Deo, est quadam regula recta, a qua
peccatum est discordare: ita etiam uoluntas hominis
Deo contraria, est quadam peruersa regula, a qua bo-
num est discordare. Facere ergo discordiam, per quæ
tollitur bona concordia, quam charitas facit, est gra-
ue peccatum. Unde dicitur Prou. 6. Sex sunt, quæ
odit Dominus, & septimum detestatur anima eius:
& hoc septimum ponit eum, qui seminar inter fra-
tres discordias. Sed causare discordiam, per quæ tol-
litur mala concordia, scilicet, in mala uoluntate, est
laudabile: & hoc modo laudabile fuit quod Paulus
posuit diffensionem inter eos, qui erant concordēs
in malo. Nam & Dominus de se
dicit, Matth. 10. Non ueni pacem
mittere, sed gladium.

AD TERTIUM dicendum,
qd discordia, quæ fuit inter Pau-
lum, & Barnabam, fuit per acci-
dens, & non per se: uterque enim in-
tendebat bonum, sed vni uideba-
tur hoc esse bonum, alij aliud, quod
ad defectum humanum pertine-
bat. Non enim erat talis controuer-
sia in his, quæ sunt de necessitate
salutis: quamuis hoc ipsum fuerit
ex diuina prouidentia ordinatum,
pp utilitate inde consequentem.

ARTICVLVS II.

Vtrum discordia sit filia inanis gloria.

AD SECUNDUM sic procedi-
tur. Vt qd discordia non sit filia
inanis gloria. Ira enim est aliud vi-
tium ab inani gloria: sed discor-
dia uidetur esse filia iræ, secundum
illud Prouerb. 15. Vir iracundus
prouocat rixas, ergo non est filia
inanis gloria.

¶ 2 Præter. Aug. * dicit super Io.
exponens illud, quod habetur Io.
7. Nondum erat spiritus datus, Li-
uor separatur, charitas iungit: sed di-
scordia nihil est aliud, quam que-
dam separatio uoluntatum, ergo

Secunda Secundæ S. Thomæ

q. 29. ar. 1.
ad 1. q. 2.
ad 2. q. 3.
ad 3. q. 4.

ad 1. q. 1.
ad 2. q. 2.

Super questionis tri-
gesime prima arti-
culum secundum.

In ar. 2. dubium oc-
currit, An discor-
dia ortus ex inani
gloria: uel inuidia sit
effectus, uel finali-
ter.

Ad hoc dicitur, qd
cum ortus uitij ex ui-
tio, qui metaphorice
appellatur filio, fit
ortus appetitus ex ap-
petitu: appetitus au-
tem vnus oritur ex
alio, in quantum ex
appetitu vnus appeti-
bilis oritur appetitus
alterius appetibilis, ut
patet in bonis, dum
ex amore filij ama-
mus pedagogum: &
in malis, dum ex odio
uxoris, odio habentur
conanguinei, in
huiusmodi uero or-
tu dependentia secū-
dum ordinem causæ
finalis apparet: quon-
iam appetibile ut
sic, causam finale im-
portat, & respectu
appetitus, & alterius
appetibilis, cõsequens
est ut secundum ra-
tionem causæ finalis
intelligamus a signa-
ri filias uitiorum, &

Infr. q. 231.
ar. 5. Et mal.
q. 9. ar. 3.

Tracta. 12
inter med.
& fin. 10. q.
ad 1. q. 2.
ad 2. q. 3.

N. 12. 10. 11. 12.